

זהר שביט

ספרי ילדים. לאה איני ועדולה מציעות משהו חדש ושונה

לספריהן החדשים של השתיים יש סיכוי
להפוך לחלק מהרפרטואר המצוטט של
הספרות לגיל הרך

מאז "אצו רצו גמדים" של מרים ילן-שטקליס ו"איה פלוטו" ו"דירה להשכיר" של לאה גולדברג נכתבו אוקיינוסים של שירים לגיל הרך, אך רק ספורים מתוכם קיבלו מעמד של קלאסיקה כמו הטקסטים האלה. מתברר, שכתובת שירה וסיפורת לגיל הרך מאוד איננה משימה פשוטה כלל ועיקר. נהפוך הוא, זוהי אולי אחת המשימות הקשות ביותר בכתיבה לילדים.

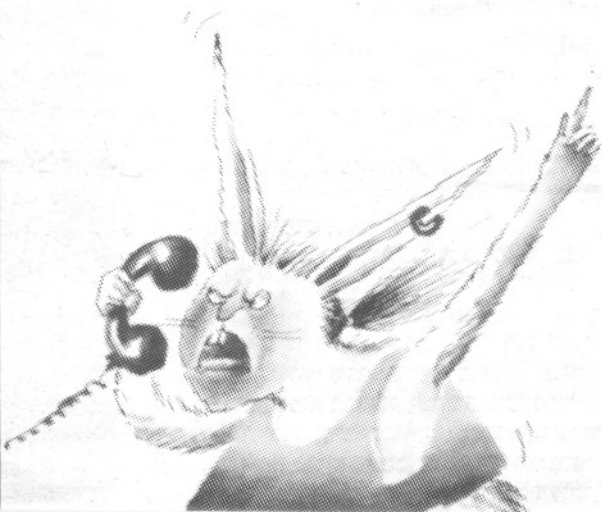
שני הספרים החדשים של עדולה ושל לאה איני נשענים, ונדמה לי שבמודע, על הספרים הקלאסיים של לאה גולדברג ומרים ילן-שטקליס, ושניהם מצליחים בכל זאת להציע משהו חדש ושונה.

שיריה של עדולה מציגים רצף של אירועים במשך יום אחד בחיי ילד, החל מהקימה בבוקר וכלה בשיר ערש נפלא בסיום הספר. שיר הפתיחה, המבוסס לדברי המחברת על מקור אמריקני, הוא דווקא השיר הכי פחות מוצלח. אין ילד שבקושי פותח את העיניים כדי לקום לגן שאפשר לספר לו, שהוא קם בבוקר מאושר "ושר ושר ושר".

אבל אחרי הפתיחה הצולעת הזאת באה שורה של שירים מקסימים. הם מקסימים מפני שנעים מאוד לקרוא אותם בקול רם, כמעט בלי שיתבקש לתקן אותם תוך כדי קריאה, וגם מפני שהם עוסקים בסיטואציות מוכרות מאוד, בצורה פשוטה לכאורה מבחינת המבנה ומבחינת אוצר המלים.

מלאי חן במיוחד הם שירי משחק כמו "כשקר לי", או השיר "ערב", המתאר בארבע שורות בלבד איך מתגברים על החשש הגדול מפני ירידת הערב ומשאירים בחוץ את הפחדים.

האיורים של אורה איל והעיצוב הגרפי עשויים בטוב טעם, בעיקר בכל מה שנוגע למידות הנכונות, ממש כמו הספר עצמו.

איור של ליאת צח-גרבר מתוך "מר ארנב מחפש עבודה"

ספרה של לאה איני בנוי, כמו "דירה להשכיר", על גרעין סיפורי שחזור על עצמו כמה פעמים, תוך שינוי קל בנוסח הגרעיני. באופן כזה מתקדם הסיפור בשלבים, עד שמגיעים לפתרון השאלה שנטמנה בתחילתו. מדובר כאן במר ארנב שהחליט לחפש עבודה, והוא דוחה כמה הצעות עבודה, מגונות פחות או יותר, עד שמגיעה אליו הצעת עבודה שקוסמת לו. זאת כוללת, כמובן, הבטחה כמוסה לזלילת גזר בכל כמות שיחפץ. הסיפור על הארנב שמחפש עבודה שזור ממכלול הביטויים, הפתגמים והסיפורים הקשורים בארנבים: החל במעשה הקסמים שבו נשלף הארנב מן המגבעת, המשך בתחרות בין הארנב לצב, וכלה בסיפור אליעזר והגזר. אבל, למרבה המזל, איני אינה בונה כאן סתם פאזל טרחני ומעיק, אלא שוזרת את כל אלה לסיפור קסום כל אלה גם יחד מתחברים לסיפור מלא חן, שגם נקרא היטב, על חיפושי הפרנסה של הארנב.

מתלווים אל הסיפור איורים נהדרים של ליאת צח-גרבר, שתורמים הרבה למשחק של איני ברפרטואר הארנבי, ומבלי לגרוע מאווירת הקרקס שלו.

אם מותר להסתכן, נדמה לי שלשני הספרים גם יחד יש סיכוי להפוך לסיפור הצלחה, ולחלק מהרפרטואר המצוטט של הספרות לגיל הרך.

לאה איני: "מר ארנב מחפש עבודה"; איורים: ליאת צח-גרבר;
עם עובד, 1994

עדולה: "הבית שלנו"; איורים: אורה איל; עם עובד, 1994